

**DELNI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB
NESREČI ZRAKOPLOVA
NA OBMOČJU MESTNE OBČINE NOVO
MESTO
(Verzija 1.0)**

	ORGAN	DATUM	PODPIS
IZDELALA/SKRBNICA	SOU OD Klara Golič		
PISNO MNENJE O USKLAJENOSTI Z REGIJSKIM NAČRTOM	URSZR – IZPOSTAVA NOVO MESTO		
ODOBRIL	POVELJNIK OŠ CZ Gregor Blažič		
SPREJEL	ŽUPAN mag. Gregor Macedoni		

Datum:

Številka: 842-0006/2021-6(51)

Vsebina

1	NESREČA ZRAKOPLOVA.....	3
1.1	Uvod.....	3
1.2	Zračni promet na območju Mestne občine Novo mesto	3
1.3	Verjetnost nastanka verižne nesreče	4
2	OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	5
2.1	Opazovanje	5
2.2	Obveščanje pristojnih organov in služb v Mestni občine Novo mesto	5
2.3	Obveščanje ogroženih prebivalcev	6
2.4	Obveščanje javnosti.....	6
2.4.1	Obveščanje svojcev udeležencev nesreče in prebivalcev na prizadetem.....	7
	območju.....	7
2.5	Alarmiranje ob nesreči zrakoplova	7
3	UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	8
3.1	Ukrepi ZRP	9
3.2	Naloge ZRP.....	10
3.2.1	Iskanje pogrešanega zrakoplova in oseb (zrakoplov v sili).....	11
4	OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA.....	17
5	RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	18
5.1	Razlaga pojmov.....	18
5.2	Razlaga okrajšav.....	19
6	SEZNAM PRILOG IN DODATKOV.....	19
6.1	Priloge.....	19
6.2	Dodatki.....	20

Kazalo slik

Slika 1:	Karta zračnih poti v Republiki Sloveniji	4
Slika 2:	Slovenski zračni prostor	4
Slika 3:	Shema obveščanja.....	5
Slika 4:	Obveščanje ogroženih prebivalcev.....	6
Slika 5:	Koncept odziva ob nesreči zrakoplova	9
Slika 6:	Izvajanje zaščitno-reševalnih ukrepov ob nesreči zrakoplova ter primarna odgovornost.....	10
Slika 7:	Diagram poteka aktivnosti »prva pomoč in prva medicinska pomoč«	12
Slika 8:	Diagram poteka aktivnosti »reševanje iz ruševin«.....	14
Slika 9:	Diagram poteka aktivnosti "gašenje in reševanje ob požarih"	15

1 NESREČA ZRAKOPLOVA

1.1 Uvod

Delni načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova na območju Mestne občine Novo mesto je izdelan v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg in 117/22), Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19), Zakonom o letalstvu (Uradni list RS, št. 81/10 – uradno prečiščeno besedilo, 46/16 in 47/19), Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16), Uredbo o načinu izvajanja nadzora zračnega prostora (Uradni list RS, št. 29/04, 46/15 in 3/18), Uredbo o preiskovanju letalskih nesreč, resnih incidentov in incidentov (Uradni list RS, št. 72/03, 110/05 in 53/19) in drugimi predpisi.

Delni načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova na območju Mestne občine Novo mesto – verzija 1.0 (v nadaljnjem besedilu: Delni načrt ZiR) je izdelan na podlagi Državnega načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova, št. 84200-1/2009/5, verzija 5.0 (dopolnjen 10/2021) ter Ocene ogroženosti ob nesreči zrakoplova za Mestno občino Novo mesto.

V Delnem načrtu ZiR je podrobneje opredeljeno obveščanje in sodelovanje sil ZRP v primeru zrakoplova v sili (iskanje pogrešanega zrakoplova), namesto manjkajočih poglavji pa se uporabljajo poglavja oziroma rešitve in predlogi Načrta zaščite in reševanja ob pojavu potresa na območju Mestne občine Novo mesto, ver. 4.0, št. 842-0002/2021-2.

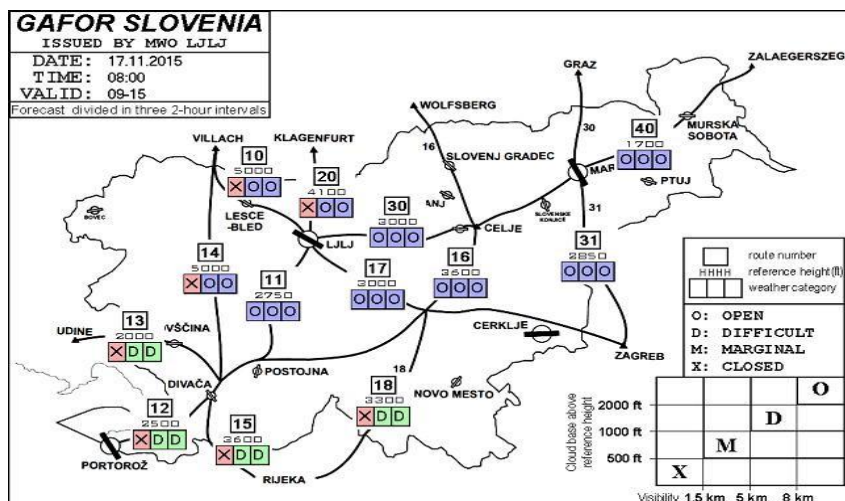
Delni načrt ZiR se aktivira v primeru zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova večjega obsega na območju občine, ko je za omilitev ali odpravo posledic nesreče poleg rednih služb potrebno aktivirati tudi sile za ZRP.

Odločitev o aktiviranju načrta sprejme občinski poveljnik Civilne zaščite Mestne občine Novo mesto oziroma njegov namestnik.

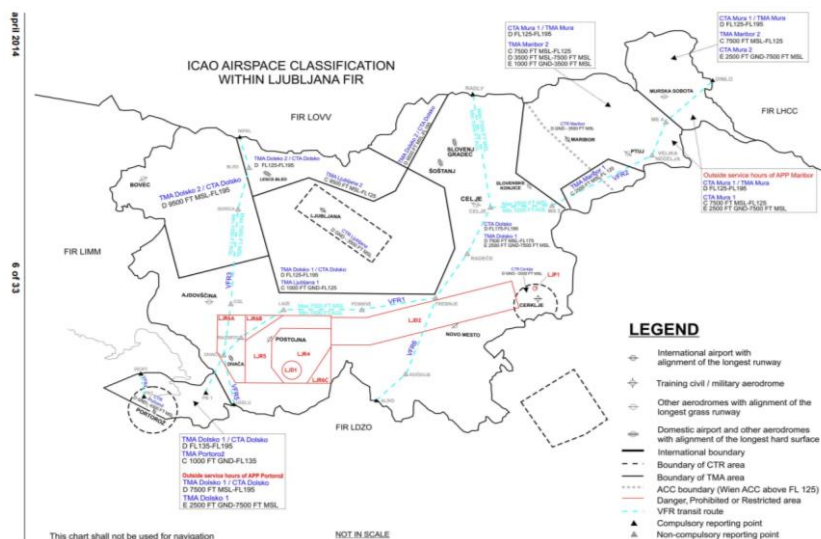
1.2 Zračni promet na območju Mestne občine Novo mesto

Obseg letalskih aktivnosti v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju RS) je v porastu, posledično pa se povečuje tudi število letov v zračnem prostoru nad Dolenjsko in s tem tudi nad območjem Mestne občine Novo mesto. Z rastjo letalske aktivnosti pa se povečuje tudi statistična verjetnost za nastanek nesreče zrakoplova.

V Mestni občini Novo mesto (Prečna) se nahaja lokalno letališče, namenjeno predvsem športnim oblikam letenja, čigar letališka steza se nahaja v Občini Straža.

Slika 1: Karta zračnih poti v Republiki Sloveniji

Slika 2: Slovenski zračni prostor

1.3 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob nesrečah zrakoplova se lahko pričakuje večje število ranjenih ljudi in živali, pa tudi večje število smrtnih žrtev. Število smrtnih žrtev se lahko poveča tudi zaradi pojava različnih oblik verižnih nesreč kot so:

- padec zrakoplova na gosto poseljeno območje v Mestni občine Novo mesto (bloki, ZD, DSO, SB, ...), kar lahko povzroči poškodbe infrastrukture, požare in eksplozije ter večje število žrtev,
- padec zrakoplova na vrtec ali šolo, kar lahko povzroči večje število žrtev med otroci,
- padec zrakoplova z nevarno snovjo, kar lahko povzroči nenadzorovano uhajanje ali odtekanje nevarnih snovi v okolje in posledično onesnaženje okolja,
- padec zrakoplova na območje industrijske cone oziroma na industrijske objekte, kar lahko povzroči uničenje infrastrukture, eksplozije ter požare,
- padec zrakoplova na bencinski servis (Petrol, OMV, Mol, Maxen), kar lahko ravno tako povzroči večjo eksplozijo.

2 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

2.1 Opazovanje

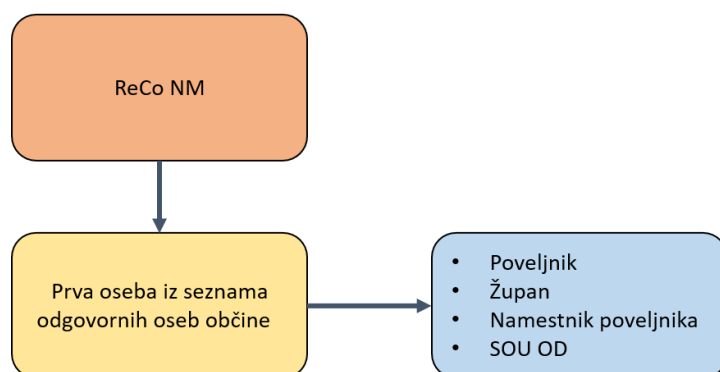
Kontrolo zračnega prometa na območju celotne Slovenije izvaja pristojna služba Javnega podjetja Kontrola zračnega prometa Slovenije (KZPS) d.o.o., in sicer Služba območne kontrole zračnega prometa (OKZP). Le-ta vodi in kontrolira zračni promet za ves ostali promet v kontroliranem delu zračnega prostora RS.

2.2 Obveščanje pristojnih organov in služb v Mestni občini Novo mesto

Vsakdo (pristojna služba letališča, prevoznik ali posameznik), ki izve za zrakoplov v sili oziroma za nesrečo zrakoplova na območju Mestne občine Novo mesto, mora to takoj sporočiti na:

- ReCO Novo mesto na številko 112,
- OKC PU Novo mesto na številko 113 ali
- OKZP Ljubljana.

Regijski center za obveščanje na podlagi prejetega obvestila o nesreči zrakoplova oz. zrakoplova v sili na območju Mestne občine Novo mesto obvešča poveljnika CZ Mestne občine Novo mesto (v nadaljevanju: poveljnik CZ), župana, oziroma druge osebe po seznamu odgovornih oseb v Mestni občini Novo mesto.

Slika 3: Shema obveščanja

ReCO Novo mesto obvešča samo prvo osebo po seznamu, v kolikor je le-ta nedosegljiva nadaljuje z obveščanjem po seznamu. Prvo-obveščena oseba nato obvesti še ostale osebe, ki morajo biti seznanjene z nastalo situacijo.

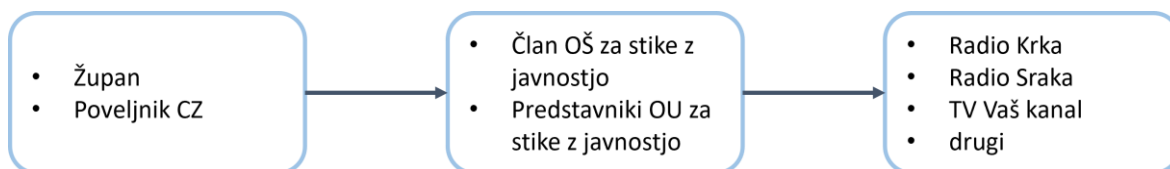
Za sprotno obveščanje odgovornih oseb ter izvajalcev nalog ZRP o stanju in razmerah na kraju nesreče ter o poteku zaščite in reševanja je odgovoren poveljnik CZ oziroma njegov namestnik.

P-1 (1)	Podatki o odgovornih osebah v Mestni občini Novo mesto in SOU OD
P-2(1)	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča v primeru nesreče
P-2/1(1)	Seznam oseb za izvajanje Načrta dejavnosti Občinske uprave Mestne občine Novo mesto v primeru naravnih in drugih nesreč
P-4(1)	Pregled dolžnostnih sil za ZIR

2.3 Obveščanje ogroženih prebivalcev

Ob nesreči zrakoplova z vplivnim območjem na prebivalstvo, živali ali okolje na območju Mestne občine Novo mesto za obveščanje prebivalcev na prizadetem območju skrbi občina in sicer preko sredstev javnega obveščanja, predvsem preko spletne strani občine in radijskih ter televizijskih kanalov opredeljenih v prilogi P-5(1).

Za posredovanje informacij in obveščanje prebivalcev sta odgovorna župan in poveljnik CZ Mestne občine Novo mesto.

Slika 4: Obveščanje ogroženih prebivalcev

2.4 Obveščanje javnosti

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki so po 25. členu Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOMK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAVMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US, 67/19 – odl. US in 82/21) in ZVNDN, na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov dolžni brez odlašanja in brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo za življenje, zdravje ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.

Obveščanje javnosti v primeru zrakoplova v sili oziroma nesreče zrakoplova obsega:

- obveščanje svojcev udeležencev nesreče in ogroženih prebivalcev na ogroženem naseljenem območju,
- obveščanje širše javnosti - na občinski ravni le-to zajema obveščanje domače javnosti o poteku zaščite, reševanja in pomoči.

Za obveščanje javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz občinske pristojnosti je v skladu s svojimi pristojnostmi odgovoren župan občine ter poveljnik CZ Mestne občine Novo mesto oziroma član štaba ali predstavnik občine, ki je zadolžen za stike z javnostjo.

Za takojšnje posredovanje sporočil organov Mestne občine Novo mesto za javnost so zadolženi in pristojni:

- Mestna občina Novo mesto:
 - preko spletnih kanalov in družabnih omrežji (spletna stran občine, družbena omrežja),
- Radio Krka,
- Radio Sraka,
- Radio Aktual,
- Televizija Vaš Kanal,
- Dolenjski list (spletni portal in tiskana oblika)
- in drugi (opredeljeni v prilogi P-5(1)).

Javnosti se sporočajo informacije o:

- posledicah nesreče (materialna škoda, število poškodovanih, pogrešanih, evakuiranih ali mrtvih, o porušenih/delno porušenih objekti itd.),
- vplivu nesreče na prebivalce in okolje,
- pomoči, ki jo prebivalci lahko pričakujejo,
- ukrepih za omilitev posledic nesreče,
- izvajanju osebne in vzajemne zaščite,
- sodelovanju pri izvajanju zaščitnih ukrepov,
- oceni poškodovanosti objektov in primernosti za bivanje.

P – 5(1)	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
----------	---

2.4.1 Obveščanje svojcev udeležencev nesreče in prebivalcev na prizadetem območju

Za obveščanje prebivalcev na prizadetem območju je odgovorna občina, ki javnost obvešča na pobudo poveljnika občinskega štaba CZ Mestne občine Novo mesto ali župana občine. Mestna občina Novo mesto obvešča svojce na krajevno običajen način, to je preko oglasnih desk, spletne strani Mestne občine Novo mesto (www.novomesto.si), preko lokalnih medijev ali preko objavljene telefonske številke Mestne občine Novo mesto, katera se aktivira v primeru nesreče. Svojce se obvešča in seznaja o:

- razmerah na prizadetem območju,
- nevarnosti za ljudi, premoženje in okolico,
- tem, kaj se dogaja s poškodovanimi,
- predvidenem trajanju težavnega položaja oziroma obdobja,
- tem, kakšno pomoč se lahko pričakuje in kdaj bo prispela,
- načinu izvajanja osebne in vzajemne zaščite,
- načinu sodelovanja z lokalnimi oblastmi pri odpravljanju posledic,
- tem, kje se lahko dobi dodatne informacije.

D-2(1)	Navodilo o obveščanju, opozarjanju in alarmiranju
--------	---

2.5 Alarmiranje ob nesreči zrakoplova

Opozarjanje prebivalstva na neposredno nevarnost z alarmiranjem se izvaja v primeru zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova z nevarnimi snovmi, ob nenadzorovanem uhajanju nevarnih snovi v okolje (nevarnost eksplozije ali požara) ter v primeru strmoglavljenja zrakoplova na naseljeno območje, ki bi predstavljalo neposredno grožnjo za življenje ali zdravje ljudi in živali.

V primeru nevarnosti nastanka verižne nesreče, ki bi nastala kot posledica nesreče zrakoplova (požar, ekološka nesreča, jedrska ali radiološka nesreča in druge vrste nesreč) in bi predstavljala dodatno grožnjo za življenja prebivalcev, se le-te obvesti oziroma alarmira z alarmnim znakom za neposredno dejavnost.

Zahtevek za alarmiranje poveljnik CZ MONM posreduje poveljniku CZ za Dolenjsko oziroma v ReCO Novo mesto, kateri nato sproži alarmni znak za neposredno nevarnost. Hkrati se z zahtevkom za alarmiranje posredujejo tudi navodila prebivalcem.

P-33(1)	Pregled občinskih mobilnih razglasnih postaj ter oglasnih desk
---------	--

D-2(1)	Navodilo o obveščanju, opozarjanju in alarmiranju
D-3(1)	Operativni gasilski načrt JGS

3 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

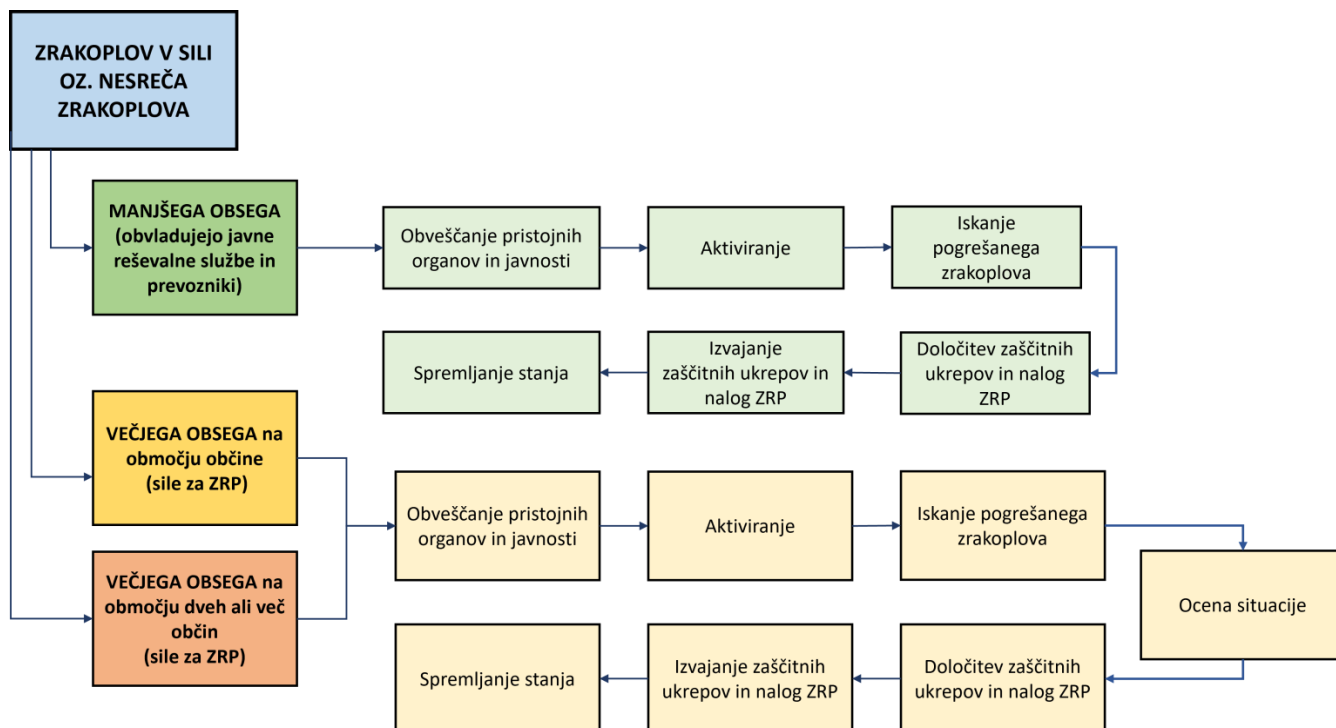
Na območju RS lahko pričakujemo tako nesreče zrakoplova manjšega, kot tudi večje obsega.

Lastnosti nesreče zrakoplova manjšega obsega so:

- uničen zrakoplov (ali zrakoplov v sili) z vzletno maso pod 5.700 kg,
- število poškodovanih oziroma umrlih oseb ne sme preseči števila 12,
- nesreča ne predstavlja večje nevarnosti za okolje,
- nesrečo lahko (praviloma) obvladujejo javne reševalne službe, reševalne službe letališč (v kolikor se nesreča pripeti na samem letališču) in prevoznik,
- iskanje pogrešanega zrakoplova oziroma delovanje ob nesrečah zrakoplovov manjšega obsega glede na območje iskanja, potrebne sile v zraku in na zemlji ter število pogrešanih, vodi policija v sodelovanju z javnimi reševalnimi službami ter po potrebi s SV,
- izvede se obveščanje pristojnih organov in javnosti, iskanje pogrešanega zrakoplova, ocena stanja na terenu, vzpostavitev stanja pripravljenosti za ukrepanje ter aktiviranje sil za ZRP v omenjenem obsegu, izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ter nadaljnje spremljanje dogodkov.

Lastnosti nesreče zrakoplova večjega obsega (na območju ene občin ali več občin, oziroma na območju ene regije oz. več regij) pa zajemajo:

- uničen zrakoplov (ali zrakoplov v sili) z vzletno maso nad 5.700 kg,
- število mrtvih ali težje poškodovanih presega število 12,
- nesreča zrakoplova predstavlja še večjo nevarnost v primeru::
 - nesreče zrakoplova na naseljeno območje,
 - nesreče zrakoplova na težko dostopnem terenu,
 - nesreče zrakoplova na vodnih površinah,
 - nesreče zrakoplova z nevarnim blagom.

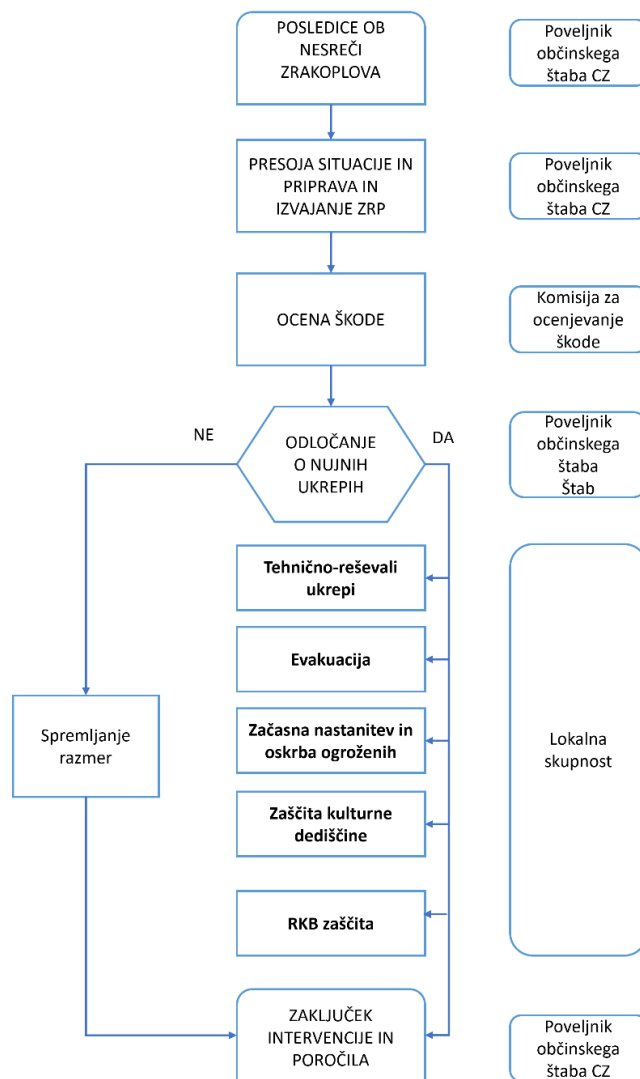
Slika 5: Koncept odziva ob nesreči zrakoplova

3.1 Ukrepi ZRP

Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči ob nesreči zrakoplova obsegajo vse tiste ukrepe in dejavnosti, ki so potrebni za odpravljanje posledic nesreče, za zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev ter za trajno obnovo prizadetega območja. V kolikor Mestna občina Novo mesto s svojimi silami in sredstvi ne zmore izvesti vseh zaščitnih ukrepov, v skladu z načelom postopnosti, zaprosi za pomoč sosednje občine in nato regijo.

Glede na obseg nesreče v primeru zrakoplova v sili oziroma nesreče zrakoplova se izvajajo naslednji ukrepi:

- prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi,
- RKB zaščita,
- evakuacija,
- sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev,
- zaščita kulturne dediščine.

Slika 6: Izvajanje zaščitno-reševalnih ukrepov ob nesreči zrakoplova ter primarna odgovornost

Za podrobnejšo opredelitev zgoraj naštetih zaščitnih ukrepov se uporablja Načrt ZIR ob potresu na območju Mestne občine Novo mesto (verzija 5.0), poglavje 8.1 Zaščitni ukrepi.

3.2 Naloge ZRP

Ob zrakoplovu v sili oziroma nesreči zrakoplova se izvajajo naslednje naloge ZRP:

- iskanje pogrešanega zrakoplova in oseb,
- prva pomoč in nujna medicinska pomoč,
- gašenje in reševanje ob požarih,
- reševanje iz ruševin,
- reševanje na vodi in iz vode,
- pomoč ogroženim in prizadetim svojcem oziroma prebivalcem,
- zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje.

3.2.1 Iskanje pogrešanega zrakoplova in oseb (zrakoplov v sili)

Pomembno vlogo pri iskanju pogrešanega zrakoplova ali oseb imata Javno podjetje KZPS d.o.o. in Center za nadzor in kontrolo zračnega prostora (CNKZP) 16. bataljona za nadzor zračnega prometa SV (CNKZP 16. BNZP SV), ki zagotavljata vse razpoložljive podatke za ugotavljanje mesta nesreče ter ostale informacije, ki lahko pomagajo pri izvedbi reševanja.

V primeru nesreče manjšega obsega, iskanje pogrešanega zrakoplova oziroma delovanje ob nesreči, usklajuje CAA, iskanje pa izvaja Policija v sodelovanju z javnimi reševalnimi službami, občinskimi enotami sistema zaščite in reševanja, prostovoljci in po potrebi tudi s SV.

Akcijo iskanja in reševanja v primeru nesreče večjega obsega oziroma iskanja pogrešanega civilnega zrakoplova na območju ene ali več regij, v skladu s predpisi in mednarodnimi sporazumni akti, usmerja CAA, medtem ko akcijo iskanja in reševanja vojaškega ali pa tujega vojaškega zrakoplova usmerjata SV in MO. CAA določi pogoje ter način iskanja in reševanja zrakoplova, izda pa tudi navodila za delovanje v primeru pogrešanega ali pa poškodovanega zrakoplova oziroma zrakoplova v sili ter v primeru grožnje letalskemu prometu. CAA ravno tako določi naloge in odgovornosti za organizacije in službe, ki sodelujejo pri iskanju in reševanju.

Pri iskanju in reševanju pogrešanega zrakoplova tako sodelujejo Policija, SV, sile za ZRP, Javno podjetje KZPS d.o.o., lastniki ali uporabniki zrakoplova ter osebe, ki opravljajo dolžnosti na krovu zrakoplova ali na letališčih oziroma na drugih zmogljivostih za letalstvo. Pri iskanju pogrešanega zrakoplova iz zraka, lahko poleg zrakoplovov policije in SV, sodelujejo tudi drugi domači in tuji zrakoplovi, katere kontrolorji zračnega prometa (Javno podjetje KZPS d.o.o.) po potrebi usmerjajo na mesto nesreče. Na tleh pogrešan zrakoplov išče Policija ter druge sile za ZRP. Vsi udeleženci v akciji iskanja pogrešanega zrakoplova morajo imeti enotne Državne topografske karte RS 1:25.000.

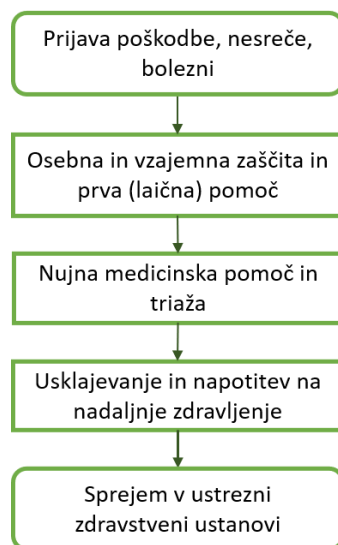
Pri iskanju pogrešanega zrakoplova seveda sodelujejo tudi pripadniki občinskega sistema CZ, poleg njih pa lahko pri reševanju oziroma iskanju sodelujejo tudi naslednje sile:

- pripadniki JGS Mestne občine Novo mesto,
- kinološko društvo,
- poizvedovalna služba RK (OZRK Novo mesto), ki poizveduje za izginulimi oziroma pogrešanimi osebami, prenaša družinska sporočila in navezuje stike s svojci, sodeluje pri združevanju družin, evakuacijah ter vodi registre razseljenih oseb in evakuirancev,
- prostovoljne organizacije in sile, ki delujejo na območju občine,
- drugi pogodbeni izvajalci nalog zaščite in reševanja.

Sodelujoči se zberejo na vnaprej določeni lokaciji (parkirišče občinske uprave oziroma na drugi primerni lokaciji). Reševalno akcijo vodi oziroma usmerja CAA, ki ob pomoči policije in občinskega štaba CZ skrbi za usklajeno reševanje vseh služb ter reševalnih in drugih enot, ki sodelujejo pri iskanju pogrešanega zrakoplova oziroma oseb.

Delovanje sil za ZRP ob iskanju ali nesreči zrakoplova, v skladu z načelom postopnosti uporabe sil za ZRP v Mestni občini Novo mesto, usklajuje poveljnik CZ. Glede na oceno posledic nesreče poveljnik CZ odloča o obsegu in vrsti sil za ZRP, ki jih bo vključil ob iskanju ali nesreči zrakoplova.

3.2.2 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

Slika 7: Diagram poteka aktivnosti »prva pomoč in prva medicinska pomoč«

V okviru nujne medicinske pomoči ob nesreči zrakoplova se izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanja zdravja ljudi na prizadetem območju. Namen nujenja prve pomoči je, da poškodovani lahko čim prej in v kar najboljšem stanju pridejo do strokovne medicinske pomoči oziroma zdravljenja.

Naloge, ki jih izvajajo ekipe prve pomoči CZ, obsegajo:

- pomoč pri triaži,
- pomoč poškodovanim in obolelim,
- sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri negi poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri izvajanju higiensko-epidemioloških ukrepov.

Ekipe prve pomoči CZ se aktivirajo takrat, kadar zaradi velikega števila poškodovanih redne zdravstvene službe same ne zmorejo oskrbovati vseh poškodovancev. Ob tem redne zdravstvene službe zaprosijo za pomoč občino in njene občinske enote prve pomoči, ki so v primeru večje nesreče zrakoplova že v pripravljenosti. Občinska ekipa prve pomoči tako sodeluje pri nujenju prve pomoči in evakuaciji poškodovanih z mesta nesreče.

Nujno medicinsko pomoč (NMP) izvaja služba nujne medicinske pomoči in je organizirana na primarni in sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti, skladno s smernicami za delovanje sistema nujne medicinske pomoči ob množičnih nesrečah v ZD Novo mesto ter SB Novo mesto.

Predbolnišnični del ukrepov sistema NMP v množičnih nesrečah obsega štiri temeljne sklope:

- aktivnosti na poti do kraja nesreče,
- prihod na kraj nesreče,
- organizacijo službe NMP na kraju nesreče,
- prevoz pacientov v zdravstvene ustanove.

ZD Novo mesto in SB Novo mesto v načrtu zaščite in reševanja ob množičnih nesrečah opredelita potek prijave poškodb oziroma bolezni, razdelata napotitev v zdravstveno ustanovo, razdelata in organizirata potek zdravniških pregledov, triaže in specialistične pomoči, usmerjata higiensko proti-epidemične ukrepe in zagotavljata oskrbo z zdravili, sanitetnim materialom in opremo.

P-4(1)	Pregled dolžnostnih sil za ZIR
P-8(1)	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
P-9(1)	Pregled društev, klubov, organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog ZRP lokalnega pomena
P-10(1)	Podatki o gasilskih enotah
P-12(1)	Seznam občinskih zbirališč sil za ZRP
P-12/1(1)	Predvidene lokacije za operativno delovanje ekip in enot občinske CZ
P-13(1)	Seznam gospodarskih objektov, ki sodelujejo pri izvajanju načrtov in ukrepov ZRP
P-16	Radijski imenik sistema zvez ZARE in ZARE+
P-16/1	Navodilo za uporabo radijskih zvez

3.2.3 Pomoč ogroženim in prizadetim svojcem oziroma prebivalcem

Občina v sodelovanju z regijo, s prevoznikom zrakoplova, MZIP, po potrebi tudi z MZZ, zdravstveno službo, policijo, socialno službo, poizvedovalno službo RKS, duhovniki različnih verskih skupnosti, prevajalsko službo in drugimi organi organizira informacijski center, naloga katerega je zbiranje in posredovanje informacij o nesreči, podajanje napotkov prebivalcem na prizadetem območju ter zbiranje, obdelovanje in posredovanje podatkov o mrtvih in poškodovanih (podatke posreduje občinskemu štabu, le-ta pa podatke posreduje naprej vsem pristojnim organom, službam, organizacijam ter svojcem in žrtvam, v kolikor je tako določeno).

Informacijski center nudi tudi psihološko in duhovno pomoč prizadetim in svojcem žrtev, prevajalske storitve, pomoč pri oskrbi in nastanitvi nepoškodovanih in svojcev ter preživelim pri vzpostavitvi stikov s svojci.

Psihološko pomoč je potrebno zagotoviti tako preživelim kot tudi svojcem žrtev ob nesreči zrakoplova. Psihološko pomoč zagotavlja ustrezna služba ZD Novo mesto, SB Novo mesto ter Center za socialno delo Novo mesto. Za dodatno psihološko podporo in duhovno pomoč se lahko zaprosi še duhovnike župnijske cerkve in njenih podružnic. Psihološko podporo bodo nudili tudi usposobljeni pripadniki službe za podporo, v primeru povečane potrebe pa bo MONM aktivirala tudi prostovoljce z ustreznim znanjem oziroma bo za pomoč zaprosila regijsko izpostavo.

Prostovoljni reševalci in poklicni gasilci znotraj sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so skladno s smernicami za psihološko pomoč reševalcem prav tako deležni takšne pomoči, v kolikor jo potrebujejo. V ta namen se lahko v naprej pripravijo zgibanke prve psihološke pomoči preživelim v nesreči z napotki, kako naj si pomagajo in kje lahko dobijo strokovno pomoč, če jo potrebujejo. Zgibanke se preživelim delijo ob nesreči.

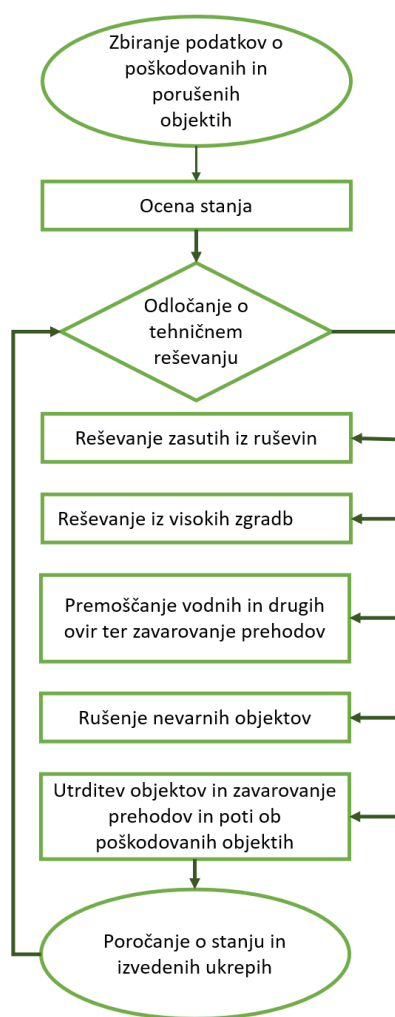
Ob nesreči z večjim številom mrtvih ali ranjenih je potrebno zagotoviti duhovno pomoč glede na versko prepričanje udeleženih, ter pomoč drugih nevladnih organizacij, ki lahko svojo pomoč prizadetim nudijo z različnimi oblikami organiziranih dejavnosti. V tem primeru se za pomoč zaprosi župnijsko cerkev s podružnicami ter nevladne organizacije, ki delujejo na tem področju.

P-6(1)	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj, reševalnih postaj, splošnih in specialističnih bolnišnic, domov starejših občanov, CSD
P-8(1)	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
P-38(1)	Pregled verskih ustanov na območju MONM
D-9	Navodila za psihološko pomoč

3.2.4 Reševanje iz ruševin

Ljudje, ki so zasuti v ruševinah, so najpogostejše telesno poškodovani ali potrebujejo psihološko pomoč. Poškodbe so lahko hude in brez hitre pomoči tudi usodne.

Reševanje iz ruševin mora potekati neprekinjeno, podnevi in ponoči, dokler niso rešeni vsi zasuti. Organizacijo reševanja iz ruševin vodi in usmerja poveljnik CZ MONM s štabom. Štab CZ, ki vodi reševalna dela, primerno organizira delo reševalnih ekip.

Slika 8: Diagram poteka aktivnosti »reševanje iz ruševin«

Tehnično reševanje obsega:

- iskanje zasutih ljudi v ruševinah z geofoni in drugimi tehničnimi sredstvi oziroma s psi za iskanje v ruševinah,
- reševanje ljudi in premoženja iz ogroženih in poškodovanih objektov, ruševin ter izpod zemeljskih plazov,
- odstranjevanje ovir na cestah, urejanje zasilnih poti in prehodov ter pomoč pri popravilu komunalne infrastrukture,
- premoščanje vodnih in drugih ovir,
- rušenje in odstranjevanje objektov, ki jim grozi, da bi se porušili,
- utrjevanje (odranje in podpiranje) poškodovanih objektov,

- zavarovanje prehodov in poti ob poškodovanih objektih ter odstranjevanje ruševin,
- sodelovanje pri sanaciji posledic nesreč z nevarnimi snovmi v naravnem okolju,
- sodelovanje pri graditvi sanitarno-higienskih objektov,
- urejanje lokacij za začasno nastanitev ogroženih prebivalcev,
- reševanje na vodi in iz vode.

Pri reševanju iz ruševin poleg občinske ekipe za iskanje zasutih v ruševinah sodelujejo tudi prostovoljna gasilska društva, ki delujejo na območju občine, pogodbeniki, ki izvajajo naloge zaščite in reševanja (organizacije, ki omogočajo tehnično reševanje, reševanje na in v vodi, jamarska društva, kinološka društva, potapljači ...). V reševanje se vključijo tudi druga gradbena podjetja, ki imajo gradbeno mehanizacijo pa občina z njimi nima sklenjenega dogovora.

Pri izvajanju navedenih nalog je prepovedano:

- dotikati se in premikati razbitine, ruševine ter druge vsebine zrakoplova brez predhodnega dovoljenja komisije za preiskovanje nesreče zrakoplova in ustreznega dokumentiranja;
- spreminjati kraj nesreče in brisati sledi nesreče.

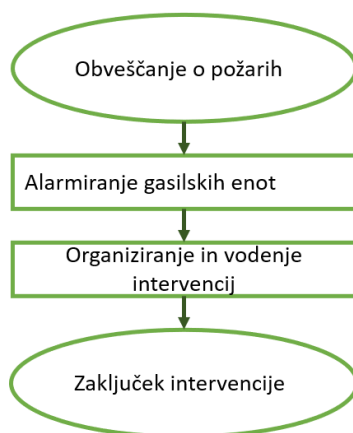
P-4(1)	Pregled dolžnostnih sil
P-8(1)	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
P-9(1)	Pregled društev, klubov, organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog ZRP lokalnega pomena
P-10(1)	Podatki o gasilskih enotah
P-13(1)	Seznam gospodarskih subjektov, ki sodelujejo pri izvajanju načrtov in ukrepov ZRP
P-22(1)	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb

3.2.5 Reševanje na vodi in iz vode

Reševanje na vodi in iz vode, iskanje pogrešanih in reševanje ponesrečenih na vodi in iz vode ter sodelovanje pri opravljanju nujnih zaščitnih in drugih del zaradi preprečitve in ublažitve posledic nesreč izvajajo, skladno s predpisi in svojimi aktivnostmi, naslednje enote:

- podvodna reševalna služba,
- gasilske enote širšega pomena (GRC)
- tehnično reševalne enote, ekipe za reševanje na vodi in iz vode CZ.

3.2.6 Gašenje in reševanje ob požarih

Slika 9: Diagram poteka aktivnosti "gašenje in reševanje ob požarih"

Gašenje in reševanje ob požarih ter eksplozijah obsega:

- gašenje požarov,
- reševanje ob požarih in eksplozijah,
- preprečevanje nastanka eksplozij plina in drugih eksplozivnih snovi,
- preprečevanje nastanka požarov.

Naloge izvajajo GRC NM ter prostovoljne gasilske enote z območja MONM, ki ravno tako sodelujejo pri izvajanju drugih nalog zaščite in reševanja.

Delo gasilskih enot usklajuje občinski gasilski poveljnik oziroma član štaba CZ MONM.

P-4 (1)	Pregled dolžnostnih sil
P-8(1)	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
P-10(1)	Podatki o gasilskih enotah
P-13(1)	Seznam gospodarskih subjektov, ki sodelujejo pri izvajanju načrtov in ukrepov ZRP
P-22(1)	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb

3.2.7 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Osnovni pogoji za življenje so vzpostavljeni takrat, ko so izpolnjeni pogoji za preklic odrejenih zaščitnih ukrepov in nalog.

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob potresu obsega:

- nujno zdravstveno oskrbo ljudi in živali,
- nastanitev in oskrbo ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami,
- zagotavljanje razmer za osebno higieno,
- zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture,
- oskrbo z električno energijo,
- zagotavljanje nujnih prometnih povezav,
- zagotavljanje nujnih telekomunikacijskih zvez,
- zagotavljanje in zaščito nujne živinske krme.

Za izvajanje nalog pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe in druge organizacije s področja infrastrukture na območju MONM ter poveljnik CZ MONM (ob podpori štaba), ki tudi koordinira aktivnosti za zagotavljanje osnovnih pogojev.

Vzpostavitev delovanja infrastrukturnih objektov, naprav in sistemov zagotavljajo pristojne javne službe in podjetja in sicer:

- nujno zdravstveno oskrbo ljudi zagotavlja ZD Novo mesto in SB Novo mesto,
- nujno zdravstveno oskrbo živali zagotavlja Veterinarska postaja Novo mesto ter druge veterinarske ambulante znotraj občine,
- oskrbo ogroženih prebivalcev s pitno vodo do vzpostavitve delovanja javnega vodovodnega sistema zagotavljajo lokalne PGD z ustreznimi cisternami za prevoz vode ter GRC NM, po vzpostavitvi delovanja javnega vodovodnega sistema pa Komunala Novo mesto,
- oskrbo ogroženih prebivalcev s hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami zagotavljajo humanitarne organizacije, ob podpori prostovoljcev in službe za podporo (pomoč pri koordinaciji),
- zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture zagotavlja javno komunalno podjetje Komunala Novo mesto,

- oskrbo z električno energijo zagotavlja podjetje Elektro Ljubljana,
- zagotavljanje nujnih prometnih povezav zagotavlja na regionalnih cestnih povezavah CGP, na lokalnih cestah pa Komunala Novo mesto z zunanjimi izvajalci,
- zagotavljanje nujnih telekomunikacijskih zvez zagotavljajo operaterji telekomunikacijskih povezav na območju.

P-4(1)	Pregled dolžnostnih sil za ZIR v MONM
P-6(1)	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih in reševalnih postaj, splošnih in specialističnih bolnišnic, domov starejših občanov, centrov za socialno delo
P-8(1)	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
P-9(1)	Pregled društev, klubov, organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog ZRP lokalnega pomena
P-10(1)	Podatki o gasilskih enotah
P-13(1)	Seznam gospodarskih subjektov, ki sodelujejo pri izvajanju načrtov in ukrepov ZRP
P-23(1)	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
D-6	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

4 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsegata vse ukrepe, ki jih preživeli potniki in ogroženi prebivalci izvajajo za preprečevanje in ublažitev posledic nesreče zrakoplova za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega premoženja.

Dolžnost letalskega prevoznika je, da potnike seznani z ukrepi, ki jih morajo izvesti ob morebitni nesreči zrakoplova za zavarovanje svojih življenj in imetja (izpust nevarnih snovi, požar na zrakoplovu in podobno).

V primeru nesreče zrakoplova na območju občine, le-ta organizira dežurno telefonsko številko za pomoč in obveščanje občanov, ter (že vnaprej) pripravi napotke in ukrepe, ki jih morajo ogroženi prebivalci izvajati z namenom zavarovanja svojih življenj in imetja. Ukrepi in napotki morajo vsebovati priporočila o tem, kaj storiti ob nesreči zrakoplova - npr. kako se zavarovati v primeru izpusta nevarnih snovi, v primeru požara kot posledice nesreče zrakoplova, kako se pripraviti na evakuacijo, kaj vzeti s seboj itn.

Občina lahko v primeru nesreče na svojem področju organizira tudi posebno svetovalno službo, sestavljeno iz prostovoljcev - predvsem psihologov, sociologov, socialnih in zdravstvenih delavcev, strokovnjakov za civilno zaščito in drugih.

Nepoškodovani prebivalci so v okviru osebne in vzajemne zaščite dolžni pomagati drugim udeležencem v nesreči. Opravljajo lahko naloge, ki ne zahtevajo posebnih strokovnih znanj in za njih niso potrebna zahtevna tehnična sredstva. Prebivalci za izvajanje osebne in vzajemne pomoči uporabljajo lastna namenska in priročna sredstva. Tako lahko npr. v primeru prekinitev telekomunikacijskih zvez in oskrbe z električno energijo nepoškodovani prebivalci sodelujejo pri preverbi zdravstvenega stanja (v smislu preverjanja ali imajo posamezniki zadostno količino zdravil, kako se počutijo itd.) ali pa pri podajanju informacij med sosedi.

Napotki za izvajanje osebne in vzajemne zaščite ter preventivni ukrepi in navodila za ravnanje ob nesreči zrakoplova so objavljeni na spletni strani URSZR.

5 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

5.1 Razlaga pojmov

- **Javno letališče** je letališče, ki je namenjeno in odprto za zračni promet in javni zračni prevoz.
- **Kontroliran zračni prostor** je del zračnega prostora, določenih razsežnosti, v katerem je zagotovljena služba za vodenje zračnega prometa v obsegu, ki je opredeljen s klasifikacijo zračnega prostora.
- **Letalski prevoznik** pomeni podjetje za zračni prostor z veljavno operativno licenco.
- **Letališče** je določeno območje na kopnem ali v vodi (vključno z zgradbami, napeljavami in opremo), delno ali v celoti namenjeno za prihode in odhode zrakoplovov in za njihovo gibanje po tleh.
- **Nadzorovana cona letališča** (CTR – Controlled traffic region – Control Zone) je določen kontroliran del zračnega prostora nad letališčem in okrog njega, namenjen varovanju letališkega prometa.
- **Zrakoplov v sili** je položaj zrakoplova, pri katerem so podane okoliščine, ki kažejo na to, da se je nesreča skoraj zgodila.
- **Mešano letališče** je vojaško letališče, na katerem je dovoljen tudi civilni zračni promet.
- **Nesreča** je po *Zakonu o letalstvu dogodek*, povezan z obratovanjem zrakoplova, ki se zgodi tedaj, ko se ena ali več oseb oziroma stvari vkrca v zrakoplov, s katerim se namerava opraviti let, do tedaj, ko se opravi izkrcanje in zaradi katerega je:
 - ena ali več oseb smrtno ponesrečenih ali težje poškodovanih oziroma so stvari močno poškodovane ali uničene, kot posledica nahajanja v zrakoplovu, ali neposrednega stika z delom zrakoplova vključno z deli, ki so se oddvojili, ali izpostavljenosti reaktivnemu pišu, razen, če so poškodbe posledica naravnih vzrokov, če gre za samopoškodbe ali če poškodbe povzročijo druge osebe, ali so poškodovani slepi potniki, ki se skrivajo zunaj območij, ki so običajno namenjena potnikom in posadki,
 - na zrakoplovu nastala poškodba ali napaka na strukturi, ki negativno vpliva na strukturno moč, delovanje ali letalne karakteristike zrakoplova in bi zahtevalo večje popravilo ali zamenjavo poškodovanega dela, razen okvare ali poškodbe motorja, ki je omenjena samo nanj, njegov pokrov ali dodatke, ali okvare propelerja, konca krila, antene, zračnice, zavor, aerodinamičnih prehodov, manjše zareze ali vbodne luknje na površini zrakoplova,
 - zrakoplov izgubljen ali popolnoma nedostopen.
- **Nesreča** je po *Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami* dogodek ali vrsta dogodkov, povzročenih po nenadzorovanih naravnih in drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takšnem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva, ker ukrepi rednih dejavnosti, sile in sredstva ne zadostujejo.
- **Vzletišče** je določena kopenska ali vodna površina, ki je v celoti ali deloma namenjen za pristajanje, vzletanje ali gibanje zrakoplovov samo določenih vrst in kategorij.
- **Zračna pot** je kontroliran zračni prostor ali njegov del v obliki tridimenzionalnega koridorja, opremljen z radio navigacijskimi napravami.
- **Zračni promet** je gibanje zrakoplovov po zraku (let) in po letališčih ter vzletiščih.
- **Zračni prostor** RS obsega zračni prostor nad kopnim ter obalnim morjem in notranjimi vodami, ki so pod suverenostjo RS. Zračne poti v Sloveniji so glede na razvrstitev zračnega prostora v RS razdeljene v razrede C, D, E in G. Razredi C, D in E predstavljajo nadzorovani zračni prostor, zračni prostor razreda G pa je sloj prostega letenja, v katerem ni organizirane službe kontrole letenja.
- **Zrakoplov** je vsaka naprava, ki se lahko obdrži v atmosferi zaradi reakcije zraka, razen reakcije zraka na zemeljsko površino

5.2 Razlaga okrajšav

BNZP SV	Bataljon za nadzor zračnega prometa Slovenske vojske
CCA	Javna agencija za civilno letalstvo RS (krajše: Agencija za civilno letalstvo)
CNKZP	Center za nadzor kontrole zračnega prometa
CTR	Nadzorovane cone
CZ	Civilna zaščita
DSO	Dom starejših občanov
JGS	Javna gasilska služba
KZPS	Kontrola zračnega prometa Slovenije
MO	Ministrstvo za obrambo
OKC PU	Operativno-komunikacijski center policijske uprave
OKZP	Območna kontrola zračnega prometa
OŠ CZ	Občinski štab Civilne zaščite
OU	Občinska uprava
OZRK	Območno združenje Rdečega križa
PP	Policijska postaja
ReCO	Regijski center za obveščanje
RK	Rdeči križ
RKB	Radiološko-kemijsko-biološko
RS	Republika Slovenija
SB	Splošna bolnišnica
SOU OD	Skupna občinska uprava občin Dolenjske
SV	Slovenska vojska
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
ZARE	Sistem radijskih zvez zaščite in reševanja
ZD	Zdravstveni dom
ZIR	Zaščita in reševanje
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

6 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

6.1 Priloge

označba priloge:	VSEBINA PRILOGE
---------------------	-----------------

P-1 (1)	Podatki o odgovornih osebah v Mestni občini Novo mesto in SOU OD
P-2 (1)	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča v primeru nesreče
P-2/1 (1)	Seznam oseb za izvajanje Načrta dejavnosti Občinske uprave Mestne občine Novo mesto v primeru naravnih in drugih nesreč
P-4 (1)	Pregled dolžnostnih sil za ZIR
P-5 (1)	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P-8 (1)	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
P-9 (1)	Pregled društev, klubov, organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog ZRP lokalnega pomena
P-10 (1)	Podatki o gasilskih enotah
P-12 (1)	Seznam občinskih zbirališč sil za ZRP
P-12/1 (1)	Predvidene lokacije za operativno delovanje ekip in enot občinske CZ
P-13 (1)	Seznam gospodarskih objektov, ki sodelujejo pri izvajanju načrtov in ukrepov ZRP
P-16	Radijski imenik sistema zvez ZARE in ZARE+
P-16/1	Navodilo za uporabo radijskih zvez
P-33(1)	Pregled občinskih mobilnih razglasnih postaj ter oglasnih desk
P-38(3)	Pregled verskih ustanov na območju občine MONM

6.2 Dodatki

D-2(1)	Navodilo o obveščanju, opozarjanju in alarmiranju
D-3(1)	Operativni gasilski načrt JGS

EVIDENČNI LIST VZDRŽEVANJA NAČRTA

Pregled ažuriranja, dopolnjevanja in spreminjanja občinskega načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v skladu s 14. členom Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/19 in 26/19).

[illegible]